

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иван Георгиев Божков – Тракийски университет

върху дисертационият труд на тема: **ОРГАНИЗАЦИОННО – ПРАВНИ, ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНИ И ТЕХНОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ НА ЗАКОНОДАТЕЛНИТЕ АКТОВЕ В ОБЛАСТТА НА КОНТРОЛА НА МЛЯКОТО И МЛЕЧНИТЕ ПРОДУКТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ТЯХНОТО ВЪВЕЖДАНЕ (ТРАНСПОНИРАНЕ) В ЗАКОНОДАТЕЛНАТА УРЕДБА НА БЪЛГАРИЯ**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд д-р Илиян Радев Костов

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд съгласно заповед № 726/28.03.2016г. на ректора на Тракийския университет е с обем от 221 стандартни страници и е правилно структуриран съобразно възприетите принципи и тематичната насоченост на отделните раздели и технологичната връзка между тях.

Трудът е написан в стил и език, използван в нормотворческата практика при разработването на нормативните актове, илюстриран е с 23 таблици и 15 фигури, които са много добре оформени и допринасят за визуалното възприемане на анализите и интерпретациите на текстовата част.

Литературният обзър включва 288 източника, в това число голям брой нормативни актове на ЕС, ОИЕ, FAO, WTO и Р. България, над 60% от които са публикувани през последните 10 години и са в контекста на темата на дисертационния труд.

Авторът на дисертационния труд и неговият научен ръководител проф. Иван Въшин са избрали изключително актуална тема, както от научно– теоретичен, така и от приложен аспект.

Проблемите на ветеринарномедицинското законодателство, от които в много голяма степен зависи ефективността на профилактиката на заразните болести и зоонозите, контролът на храните от животински произход и фуражите нарастват неимоверно много във връзка с глобализацията на търговския обмен, и разширяващият се международен туризъм, появата на нови неизвестни досега болести и зоонози, контрабандната търговия с животни и животински продукти, климатичните промени, бежанските потоци и др.

Ветеринарномедицинската професия съгласно международните изисквания и стандарти е регулирана професия и нейните действия в международен, европейски и национален мащаб са регламентирани от строги правила, принципи и норми, които са задължителни за изпълнение.

Във връзка с това споменатите международни организации предприемат адекватни действия и мерки за унификация и актуализация на нормативно-правната уредба и нейното строго спазване от държавните институции на страните и заинтересованите организации и ведомства – производители, преработватели, търговци и потребители.

Оценявайки голямата актуалност на проблема на национално ниво (като бивш отговорен специалист на НВМС), а по-късно и като отговорен експерт в структурите на ЕС д-р Костов си е поставил за цел да проучи и анализира законодателните процеси и процедури, свързани с разработването, приемането, транспонирането и прилагането на европейското законодателство в областта на ветеринарно-санитарния контрол при добива на сурово мляко и производството на млечни продукти по време на подготовката за присъединяване и присъединяването на България към ЕС.

За реализиране на тази амбициозна цел авторът е извършил научно изследване в следните направления:

- 1) анализ на нормотворческия процес и регламентиране на дейностите при разработването и приемане на нормативни актове в ЕС и ролята на отделните европейски институции при тяхното осъществяване;
- 2) анализ на нормотворческия процес на безопасността на храните в областта на производството на мляко и млечни продукти в Р България през отделните периоди от нейното обществено-политическо и икономическо развитие;
- 3) анализ на процеса на хармонизиране на българското ветеринарномедицинско законодателство в областта на безопасността на млякото и млечните продукти с това на Европейския съюз и проблемите, свързани с неговото въвеждане в предприсъединителния период;
- 4) анализ на проблемите, свързани с безопасността и контрола на млякото и млечните продукти при и след присъединяването на Р България към ЕС.

5) анализ на съвременните проблеми, стоящи пред БАБХ по безопасността на млякото и млечните продукти.

При разработването на дисертационния труд са използвани следните основни методи:

- историко-диалектически подход за проследяване на генезиса при създаването и разработването на нормативните актове и тяхната философска същност;
- ретроспективен анализ и синтез за логическата и технологическата връзка между отделните раздели на нормативните актове, методите индукция, дедукция и анкетиране, включително под формата на интервюта, за изучаване нагласите на отделните субекти от хранителната верига и проучване на официалните документи;
- системен подход;
- статистическо-математически методи за обобщаване и диференциране на получените резултати и графичното им представяне.

Използването на тези съвременни методи са гаранция за достоверност на получените резултати.

В раздела за анализ на нормотворческия процес и процедурите в ЕС свързани с млякото и млечните продукти д-р Костов е направил задълбочена научна интерпретация и характеристика на основните принципи и философската същност на нормативните актове от първичното и вторично право, на паралелната и конкурираща се компетентност, тяхното разработване и приемане от европейските институции – Съвет, Парламент и Комисия.

Изтъкната е огромната роля на ГД САНКО в нормотворческия процес, на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите (ПКРЖХФ).

Обоснована е необходимостта от функционирането на междуведомствените групи от експерти, вътреведомствените консултативни процедури, ролята на регулаторния комитет, на другите научни комитети, ЕФСА, а също така и огромната роля и на юридическата служба на Комисията.

Основните изводи, които поизтичат и могат да се направят от този раздел са, че нормотворческия процес в областта на ветеринарномедицинската дейност е сложна и многообразна дейност, а законодателните актове са интегриран синтез на достиженията

на ветеринарномедицинската наука в съответната област с основните принципи и постулати на юридическата наука за да се превърнат в задължителни правни норми.

Научният анализ и характеристика на философската същност на отделните нормативни актове – договори, регламенти, директиви, меморандуми и др., направени от докторанта са изключително важни във връзка с тяхното творческо транспониране и прилагане от страните членки в т.ч. и България, което за съжаление не винаги се спазва и създава проблеми от правно и икономическо естество.

Въвеждане на термина комитология при разработването на нормативните актове в ЕС показва, че не само по форма, но и по съдържание този процес е научно-изследователски, което налага при транспонирането на законодателните актове от страните членки в работните групи да се включват специалисти от ВМФ и научните институти, а също така и експерти от заинтересованите браншови организации.

Въз основа на извършените задълбочени научни изследвания са направени 14 извода, които са в контекста на темата на дисертационния труд и поставените цели и задачи в него.

Направени са и 6 препоръки, от които 3 са адресирани към държавните институции, 1 – към участниците в хранителната верга и 2 към съсловните организации на ветеринарните лекари в България.

Тези препоръки не са пожелание, а научно обосновани и аргументирани предложения за предприемане на адекватни организационно-правни, административни и други действия за тяхното реализиране.

Основните приноси които се правят с дисертационния труд са:

1. Анализирани и изяснени са процесите и процедурите в нормотворческата дейност на институциите на ЕС на база на принципите за паралелната конкурираща се компетентност при създаване на законодателните актове на ЕС.
2. Направен е научнообоснован анализ на процеса на комитология и необходимостта от подобряване на правната и професионално-експертната подготовка и компетентност на българските участници в заседанията на работните групи на Съвета и Комисията.

3. Направен е научен анализ на основните принципи и процеси на различните модели за създаване и функциониране на агенциите по безопасност на храните в държавите членки, в т.ч. и на България.
4. Анализирани и изяснени са структурата и функциите на ЕФСА и ЦОР при оценката и управлението на рисковете, свързани с безопасността на храните.
5. Изяснена е ролята на НВМС за хармонизиране на ветеринарно-медицинското законодателство на Република България с нормативно-правната уредба на ЕС и нейният принос за приемането на страната в Съюза.
6. Обоснована е необходимостта от подобряване на координацията между различните групи експерти по безопасност на храните, браншовите организации, научните организации и ветеринарномедицинските факултети при разработване на проекти на нормативни актове, тяхното обсъждане и обосновка в процеса на комитология.
7. Направен е анализ на нормативно-правната уредба на ЕС за производство на биологични храни и са посочени и коментирани условията за увеличаване на тяхното производство в България.

Във връзка с дисертационния труд д-р Костов е направил 3 научни публикации в специализираните вет. мед. списания, от които 2 самостоятелни и 1 колективна, в която той е водещ автор.

Критични бележки и препоръки

В процеса на обсъждането на първите варианти на проекта на дисертация от членовете на катедрения съвет бяха направени критични бележки относно обема, структурата и интерпретацията на резултатите в някои от разделите, които са взети предвид от автора в окончателния вариант.

Имайки предвид, че дисертационният труд е първи по рода си у нас и в него са разгледани актуални проблеми, към които имат отношение и интерес ветеринарните специалисти от системата на БАБХ, физически и юридически лица от хранителната верига, браншовите и съсловните организации, препоръчвам на д-р Илиян Костов след защитата да подготви и издаде монография по тези въпроси допълнена с извършващите се динамични проблеми във ветеринарномедицинското законодателство на ЕС и страната.

Лични впечатления

В своята 25 годишна професионална дейност и йерархичен път от 1991 г. до сега д-р Илиан Радев Костов е бил последователно участъков ветеринарен лекар, вирусолог в РВС Плевен, главен експерт в отдел ДВСК на ГУ на НВМС, главен експерт отговорен за транспонирането и прилагането на ветеринарномедицинското законодателство в България, директор на дирекция ДВСК в НВМС и в МЗХ, аташе по ветеринарни и фитосанитарни въпроси и безопасност на храните в Постоянното представителство на България към ЕС (2005-2008), ветеринарен експерт в ГД САНКО 2008-2013, директор по БХ в Интертек за страните от ЮИЕ 2014-2015, а по настоящем директор на дирекция „Анализ на риска и фокална точка“ при ЦОР, а също така и съветник на министъра на МЗХ по ветеринарни въпроси и безопасност на храните.

Работата му в тузи структури, орагнизации и институции на национално и европейско ниво му е дала възможност да придобие и натрупа по-голям организационно-правен и професионално-експертен опит в областта на ветаринарно-медицинското законодателство, свързано с контрола на храните и да га прилага творчески в своята дейност.

Д-р Костов изнася лекции на английски език пред чуждестранните студенти във ФВМ в ЛГУ по ветеринарномедицинско законодаетрлство и съдебна ветеринарна медицина.

В двете магистърски програми на ВМФ Ст. Загора изнася възлови лекции по проблемите на европейското законодателство в областта на храните и хранителната верига, които се посрещат с голям интерес.

Владее писмено и говоримо английски, руски и чешки езици, което му позволява да следи световните новости в областта на ветеринарната наука и практика.

Умее да работи в екип и се ползва с голям авторитет сред ветеринарно-медицинските специалисти, а също така и сред бизнес средите от хранителната верига.

Заклучение

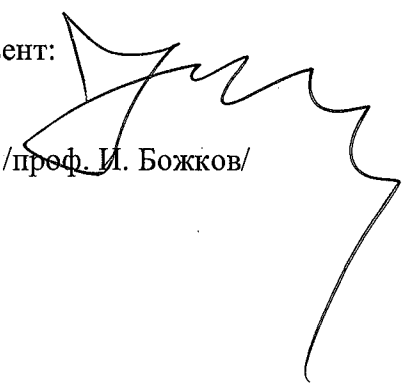
Имайки предвид:

- Актуалността на дисертационния труд, приносите и препоръките, които се правят с него в областта на правното регламентиране на ветеринарномедицинската дейност свързана с безопасността на храните;

- Активното участие на д-р Костов в извършващите се промени на ветеринарно-медицинското законодателство в Р. България като ръководител на експертни групи за разработване на проекти за допълнение и изменение на Закона за ВМД, Закона за ЦОР, Закона за хранителната верига и Закона за храните;
- Спазването на всички процедури на ЗРАСРБ, правилника за неговото приложение и правилника на ТУ си позволявам с пълна увереност да заявя **положителния си вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Ветеринарно-санитарна експертиза на д-р Илиян Радев Костов.**

04/05/2016г.

Рецензент:

/проф. И. Божков/